

دوره هفتم تقنینیه

جلسه ۱۶۰

صورت مشروح

مذاکرات مجلس

(بدون مذاکرات قبل از دستور)

یکشنبه ۲۷ مهر ماه ۱۳۰۹ - ۲۶ جمادی الاولی ۱۳۴۹

قیمت اشتراك سالیانه ۱۲ تومان
 داخله ۱۰ تومان
 تك شماره : يكقران

مطبعه مجلس

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه بیست و هفتم مهرماه ۱۳۰۹ * (۲۶ جمادی الاولی ۱۳۴۹)

فهرست مذاکرات

(۱) تصویب صورت مجلس	(۶) تصویب خبر راجع بامتیاز ذغال سنک مشهد
(۲) تصویب دو فقره مرخصی	(۷) تقدیم يك فقره لایحه از طرف آقای رئیس کل صعبه
(۳) تصویب خبر راجع به اصلاح قانون اساسی معارف	(۸) ارجاع سه فقره لایحه به کمیسیون محاسبات
(۴) تقدیم يك فقره لایحه از طرف آقای کفیل وزارت اقتصاد ملی	(۹) مرفوع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه
(۵) تصویب خبر راجع به تبدیل اراضی حاج آقای دیلمقانی	

مجلس يك ساعت و نیم قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل گردید

[۱ - تصویب صورت مجلس]

صورت مجلس شنبه بیست و ششم مهرماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست ؟ (نمایندگان)
 - خیر (صورت مجلس تصویب شد)
 (۲ تصویب دو فقره مرخصی)
 رئیس - دو فقره خبر از کمیسیون عربض و مرخصی
 رسیده است :

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . خبر دیگر :

خبر مرخصی آقای عالیخان اعظم زنکنه

خبر مرخصی آقای پالیزی

نماینده محترم آقای پالیزی تقاضای نوزده روز مرخصی
 از تاریخ ۲۶ مهر نموده اند و بکصد تومان از حقوق این
 مدت را بانظارت مؤسسه شیر و خورشید سرخ بمصرف
 نماینده محترم آقای عالیخان اعظم زنکنه تقاضای چهل
 و چهار روز مرخصی از اول مهرماه ۱۳۰۹ نموده اند
 و حقوق این مدت را بانظارت مؤسسه شیر و خورشید

(مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

* عین مذاکرات مشروح یکصد و شصت و نهمین جلسه از دوره هفتم تقنینیه .

دایره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

سخن بمصرف مریدخان حضرت عبدالعظیم اختصاص داده اند کیسیون با تقاضای ایشان موافق و اینک خبر آنرا تقدیم می‌دارد.

رئیس - موافقین با این خبر قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد.

[۴ - تصویب خبر راجع به اصلاح قانون اساسی معارف]
رئیس - خبر کیسیون معارف راجع به اصلاح قانون اساسی معارف قرائت میشود:

لایحه شماره ۸۰۳۷ دولت راجع به اصلاح قانون اساسی معارف در قسمت مدارس ملی که فوریت آنرا مجلس شورای ملی تصویب نموده بود در کیسیون معارف با حضور آقای معاون وزارت معارف مطرح و ماده واحده بر طبق پیشنهاد دولت عیناً تصویب و اینک تقدیم مجلس شورای ملی میشود:

رئیس - ماده واحده قرائت میشود:

ماده واحده - مدارس ذکور و اناث ملی که تا آخر خرداد ۱۳۰۹ مفتوح بوده در صورت احراز شرایط ذیل از طرف وزارت معارف برسمیت شناخته میشوند.

۱ - مدیر کمتر از سی و مدیره کمتر از بیست و هفت سال نداشته باشد.

۲ - مدیر یا مدیره باید مرتکب جنحه و جنایت نشده معروف به فساد اخلاق و عادات مذمومه نیز نباشند.

۳ - بناء مدرسه موافق ملاحظات حفظ الصحة که از طرف وزارت معارف مقرر شده است فراهم باشد.

۴ - حسن اخلاق و رفتار و لیاقت و صلاحیت مدیر یا مدیره را وزارت معارف تصدیق کند.

تبصره - مدارسی که در تاریخ تصویب ماده فوق مفتوح بوده حق ندارند کلاس اضافه از آنچه دارند داشته باشند مگر وقتی که شرایط جزء سوم از ماده دهم قانون اساسی معارف مصوب ذی قعدة ۱۳۲۹ را حائز گردند.

رئیس - آقای فیروز آبادی (حاضر نبودند) آقای آقا سید یعقوب

اساسی واقع شد همین که آورد بوزارت معارف وزارت معارف مکلف باشد که اجازه افتتاح مدرسه را باو بدهد عقیده بنده این است حالا تمیذاتم آقای معاون چه میفرمایند

معاون وزارت معارف (آقای فرخ) - اگر به قانون شورای عالی معارف مراجعه فرمائید در واقع این مشکل حل خواهد شد زیرا بدیهی است این شرایطی که در این جا ذکر شده است هر کس ممکن است خودشرا واجد این شرایط بداند اما مشخص کیست ؟ مشخص وزارت معارف است و مجلس شورای ملی قانونی را تصویب فرمودند که بموجب آن قانون شورای عالی معارف با يك شرایطی انتخاب و تشکیل شده است کسانی که خودشان را دارای این شرایط میدانند تقاضای نامه خودشان را بوسیله وزارت معارف به شورای عالی معارف تقدیم خواهند کرد و شورای عالی معارف هم در صورتیکه دید که واجد این شرایط هستند آنوقت تصویب خواهد کرد و اجازه خواهد داد که مدرسه را باز کنند و در این راه اشکالی نیست

رئیس - آقای وثوق موافقت می‌کنند؟

رئیس - مخالفی نیست؟ (بعضی از نمایندگان - خیر)

فیروز آبادی - اجازه میفرمائید؟

رئیس - شما نوبت خودتان را فوت کردید پیشنهاد کنید پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب قرائت میشود:

پیشنهاد میکنم جزء دوم از ماده واحده این نوع مدیر یا مدیره محکوم بجنحه یا جنایت نبوده و معروف بفساد عقیده و اخلاق و عادات مذمومه نباشند

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - گمان میکنم توضیحی نداشته باشد اینجا نوشته است مرتکب جنحه و جنایت ارتکاب بجنحه و جنایت این نمیشود مگر محکوم باشد مدیر یا مدیره محکوم به جنحه یا جنایت نباشد و همینجور نسبت بمعاش بنده این را استدعا میکنم و قبلاً هم با آقای معاون مذاکره

کرده بودم که پیشنهاد کردم معاون وزارت معارف .. بات کلمه در پیشنهاد اضافه کردند قبول میکنم

رئیس - ماده دو بره قرائت میشود

۲ - مدیر یا مدیره باید مرتکب جنحه و جنایت نشده معروف بفساد اخلاق و عادات مذمومه نیز نباشند

رئیس - نظر آقای مخبر؟

مخبر کیسیون معارف (آقای کازرونی) - بنده قبول میکنم

رئیس - رأی میگیریم بماده واحده موافقین قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد

[۴ - تقدیم يك فقره لایحه از طرف آقای کفیل وزارت اقتصاك ملی]

رئیس - آقای وزیر امور خارجه فرمایشی داشتید؟

وزیر امور خارجه و کفیل وزارت اقتصاك ملی - لایحه قانونی است تقدیم مجلس شورای ملی میکنم از برای استخراج دو نفر متخصص بجهت معادن

[۵ - تصویب خبر راجع بتبديل اراضی حاج آقای دیلمقانی]

رئیس - خبر کیسیون بودجه راجع به اراضی دیلمقانی به حاج آقای دیلمقانی قرائت میشود

خبر از کیسیون بودجه جدید بمجلس مقدس شورای عالی کیسیون بودجه با حضور نماینده دولت لایحه شماره ۵۲۷۴۲ را تحت شور و مذاقه قرار داده بالاخره با ماده واحده پیشنهادی موافقت و اینک راپورت آن را برای تصویب تقدیم مجلس مقدس میکنم

ماده واحده - مجلس شورای ملی بوزارت هدایت اجازه می دهد در مقابل ۳۶ طناب ۱۲۷۴۵۶ گز مربع اراضی آغداش متعلق بحاجی آقای دیلمقانی در نواحی رضائیه بقیمت یکهزار و هشتصد تومان که برای فرودگاه طیاره بوزارت جنگ تخصیص داده میشود املاک خاصه ذیل را (شش قلم که جمعاً بیست و دو طناب و نیم است (۹۲۱۶۰ گز مربع) یکهزار هشتصد تومان زمین اسکندر خان در یوز تشاه سه طناب - زمین شعور زرد در قریه

کمال آباد سه طنسات و نیم ششصد و پنجاه تومان زمین لازار مسیحی در یورتشاه یکطناب و چارک ۱۵۰ تومان حیاط زمین باغچه بطوروس در محله عسکرخان دو طناب ۵۰۰ تومان - زمین قشه اسحق در یورتشاه سه چارک ۱۰۰ تومان - قطعه باغ کروم با ضمیمه ارض بیاض آن در تازه کند اردشاه تلکک و اعیاناً دوازده طناب ۴۰۰ تومان) که مطابق قیمت اراضی حاج مذکور است بمشارالیه واگذار نمایند

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - اینجا هم بنده با اصل مثل آن لایحه موافق هستم ولیکن يك توضیحی خواستم از آقای یاسائی که غیر هستند یا يك نفر از آقایان آذربایجانی ها که این اراضی که اینجا ذکر شده است اگر در خارج شهر رضایه باشد اصطکاک با آن قانون نمیکند اما اگر در خود شهر واقع شده باشد با آن قانونی که گذرانیدیم که اراضی خالصه که در شهر واقع شده است متعلق به بلدیة است یقیناً رضایه هم دارای بلدیة است این مسئله اصطکاک با آن قانون نمیکند؛ خواستم برای رفع شبهه با آقای مخبر توضیح بدهند اگر اطلاع دارند یا یک نفر از نمایندگان محترم آذربایجان بفرمایند که این اراضی در کجا واقع شده است این را برای رفع شبهه توضیح خواستم

مخبر کمیسیون بودجه (آقای یاسائی) - همینطور که در راپرت توضیح داده شده این اراضی همه اش خارج از شهر است و در خود شهر نیست

رئیس - رأی میگیریم به ماده واحده با ورقه موافقتی ورقه سفید خواهند داد

(اخذ و شماره آراء بعمل آمده شصت و هفت ورقه سفید تعداد شد)

رئیس - عده حاضر ۸۳ بکثرت ۶۷ رأی تصویب شد

۶ - تصویب خبر راجع به امتیاز ذغال سنگ مشهد
خبر از کمیسیون اقتصاد ملی بمجلس مقدس شورای ملی کمیسیون اقتصاد ملی لایحه دولت راجع به امتیاز ذغال سنگ مشهد را با پیشنهادهائی که ضمن شور اول لایحه مزبور رسیده بود با حضور آقای وزیر اقتصاد ملی برای تهیه خیر بین الشورین تحت شور و مذاقه قرارداد و پس از مطالعات لازمه لایحه را بقرار ذیل اصلاح و برای تصویب تقدیم مجلس شورای ملی می نماید

ماده اول - مجلس شورای ملی بوزارت اقتصاد ملی اجازه میدهد که امتیاز انحصاری منع للغير استخراج و استفاده از معادن ذغال سنگ اطراف شهر مشهد را تا ۱۲ فرسخ از هر طرف به آقای محمد ولیخان اسدی که در این قانون بنام صاحب امتیاز مذکور میشود مطابق شرایط ذیل واگذار نماید

رئیس - آقای وثوق

آقا سید مرتضی وثوق - بنده خواستم آقای وزیر اقتصاد باشند و استدعا کنم که چون این لایحه مربوط به امتیاز است و ماده اول قانون است این منظور و مقصود بنده را تأمین بدارند یعنی اشخاصی که امتیاز میخواهند برای معادن مخصوصاً در يك موقعی که اوضاع اقتصادی مملکت ما باین حال است برای دادن امتیاز يك توسعه بدهند . بر عکس وزارت اقتصاد هرکس که میرود برای گرفتن

اسامی رأی دهندگان - آقایان - حکمت - اقبال - مصباح فاطمی - طاشخان - اسعد - رفیم - طباطبائی دیبا - امیر دولتشاهی - بنکدار - فتوحی - خواجه جوی - مؤید احمدی - صادقی - کاشانی - ضیاء - نجومی - دکتر عظیمی - احتشام زاده - حسنعلی امیرزادولشاهی - دیبای نوری - قوام - چشیدی - طاهری - دربانی - عراقی - امیر تیمور - فراگوزلو - همراز - حبیبی - شریفی - زوار - مخبر طهرانی - نوبخت - آقا سید کاظم یردی - میرزا یانس - محمد آخوند - اعتبار - جلائی - هزار جریبی - مسعود - یاسائی - آقایان عبدالحسین خان دیبا - مسعودی - دستانی - امیر ابراهیمی - ملک زاده - فهیمی - دکتر لقمان - بزرگ نیا - ذوالقدر - شریعت زاده - بیات ماکو - اسکندری - مهدوی - مقدم - ملک مدنی - ساکینان - قاضی نوری - لاریجانی - آقا سید یعقوب - وهاب زاده - ملک آرائی - ایزدی - دیوان یکی - آقا زاده سبزواری .

امتیاز يك معدن ييك بهانه هائی تقریباً از دادن امتیاز طفره میزنند خوب است آقای وزیر اقتصاد يك لایحه به مجلس بیاورند که هرکس بخواهد استخراج معدنی بکند مطابق آن شرایط استخراج معادن بکند نه این که تبعیض شود بيکی امتیاز بدهند و بدبکران ندهند بین جهت چون ماده اول این لایحه مطرح بود خواستم عرض کرده باشم که قابل توجه بشود

رئیس - استثنائاً آقای فیروز آبدی در این لایحه موافقت میفرمائید .

فیروز آبدی - بله بنده خیلی تشکر میکنم از دولت و از آن کسی که در صدد بر آمده استخراج معدنی بکند اگرچه معادن ذغال سنگ باشد چون ذغال سنگ جزء صادرات نیست و چندان مفید واقع نمیشود چون دیگران بهر نوع هست استخراج میکنند و رفع احتیاج میکنند از این جهت چندان اهمیت ندارد اما با وجود این خیلی تشکر میکنم از دولت که این امتیاز را به داخلی داد و از آن کسی هم که در صدد بر آمد این امتیاز را بگیرد و امیدوارم که دیگران هم همین طریق در صدد بر آیند و دولت هم همین قسم که گفته شد اشکال تراشی نکنند و همه قسم مساعدت با مردم بکنند که خود ما هم بصطلاح امروزه آدم بشویم و همه چیزمان از خارج نباشد حتی لباسمان را دوخته بیاورند دوامان را کبوسول کرده از خارج بیاورند این خیلی بد است ما باید همه مان در صدد بر آئیم که امتیاز بگیریم و دولت هم بدون اشکال تراشی بما امتیاز بدهد و این خیلی خوب است و بنده هم کاملاً موافقم چیزی را که یکقدری مخالفم این است که انحصار بصاحب امتیاز میشود اما از آن طرف می بینیم اگر این هم نیاید این کار را بکنند دیگری این اقدام را هم نمیکند و اسباب ضرر میشود و بنده مخالفتی ندارم و موافقم بطور کلی هر چند در بعضی جزئیاتش يك مخالفتی دارم بعد عرض میکنم .

مخبر کمیسیون اقتصاد ملی (آقای اعتبار) - این جا اگرچه همانطور که آقای وثوق اظهار داشتند مقتضی این بود

که آقای وزیر اقتصاد ملی تشریف داشته باشند و این قسمت را جواب بدهند ولی در کمیسیون این موضوع مذاکره شد کداشخاصی که امتیاز میخواهند برای آنها هم تسهیلاتی فراهم شود بطوریکه میفرمودند يك قانونی برای کلیه معادن و ترتیب و اگذاری معادن بطور کلی ترتیب داده اند و قریباً تقدیم مجلس خواهند کرد بعلاوه برای این که اگر يك کسانی باشند و قبل از این قانون بخواهند بروند و يك امتیازی بگیرند همانطوری که در کمیسیون مذاکره شد مانعی نیست و ممکن است بروند و مذاکره کنند و دولت هم یقیناً موافقت میکند و ترتیب اثر میدهد

رئیس - آقای ملک .

ملک مدنی - موافقم .

رئیس - آقای کازرونی .

کازرونی - البته بنده اصولاً خیلی هم موافقم و امیدوارم نظایر پیدا کنند لکن خواستم سؤال کنم که این دوازده فرسخ اطراف خراسان امتیازش به این آدم داده شده آیا کوش در تمام نقاط واقع در این دوازده فرسخ خواهد کرد یا این که هر جائی که ذغال سنگ باشد استخراج میکنند یا آنکه چنانکه تو هم میشود يکی دو نقطه که ذغال سنگش تا اندازه معلوم است یا تا اندازه استخراجش شده آنها را خواهد گرفت و از باقی صرف نظر میکند خواستم این را توضیح بدهند که استخراج کنند و امتیاز گیرنده چنانچه بنده از حسن نیتش اطلاع دارم که دارای مکارم اخلاقی است در تمام نقاط این دوازده فرسخ دور مشهد يك کوشی میکنند و هر کجا که ذغال سنگ هست ب ممکن است باشد استخراج میکنند و انحصار ندهند به بعضی نقاط که استخراج شده یا معلوم است که دارای ذغال سنگ است

مخبر - البته همان طوری که فرمودید تا دوازده فرسخ اطراف شهر در امتیاز ایشان است و هر نقطه را که تشخیص بدهند و تصور کنند که ذغال سنگ دارد مورد توجه قرار میدهند و این پیشنهاد هم در اثر فکر خودشان بوده و خودشان پیشنهاد کرده اند که تا دوازده

فرسخ میتوانند تحت نظر بگیرند و از نقطه نظر صلاح و صرفه خودشان هم اگر بخواهیم فکر کنیم باز می بینم که در تمام نقاطی که تصور می رود ذغال سنگ است در این حدود محل نظر است.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - موافقم

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - مخالفی نیست؟ (نمایندگان - خیر) رأی میگیریم به ماده اول موافقین قیام فرمایند.
(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود:

ماده ۲ - مدت امتیاز پانزده سال و ابتدای آن تاریخ اعطای قرارداد است که بین وزارت اقتصاد ملی و صاحب امتیاز بر طبق این قانون منعقد خواهد شد و پس از انقضای مدت مزبور در صورت تصمیم دولت با اعطای امتیاز صاحب امتیاز فعلی با تساوی شروط حق تقدم خواهد داشت.

رئیس - مخالفی نیست؟ (آقا سید یعقوب - خیر)
موافقین با ماده دوم قیام فرمایند.

(اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده سوم قرائت میشود:

ماده سوم - صاحب امتیاز باید منتهی تا شش ماه بعد از تاریخ اعطای امتیاز استخراج ذغال سنگ را شروع و از ابتدای سال سوم اعطای امتیاز ببعدها احتیاجات ذغال سنگ شهر مشهد و سایر نقاط حوزه این امتیاز را تأمین نموده و به مناسبت ازدیاد احتیاجات عملیات استخراجیه را توسعه دهد بعلاوه صاحب امتیاز باید نقشه جات کامل معادن حوزه امتیاز خود را به تدریج تهیه و بضمیمه راپورت جامع عملیات اکتشافیه و نمونه ذغالهای مکشوفه و نتیجه تجزیه آنها منتهی تا آخر سال چهارم اعطای امتیاز - بوزارت اقتصاد ملی تقدیم دارد معادن ذغال سنگی که تاریخ مزبور کشف و نقشه آن بوزارت اقتصاد ملی تسلیم نشده باشد از حوزه امتیاز خارج خواهد بود.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب.

آقا سید یعقوب - اینجا وقتی که این ماده را تجزیه کنیم دارای چند جزء است جزء اول آن این است که صاحب امتیاز باید منتهی تا شش ماه بعد از تاریخ اعطای امتیاز استخراج ذغال سنگ را شروع بکند این یکی جزء اولش را اگر نظر آقای مخبر باشد بنده عرض میکنم که هر تکلیفی که در قانون معین می شود باید در مقابل تخطی او وعدم عمل او مجازات معین شود و ما باید در مقابل تخطی او یک مجازاتی معین کنیم. وقتی که در قانون معین می کنیم که تا شش ماه دیگر بعد از تاریخ امتیاز باید فلان کند اگر نکرد بنده نظری که داشتم در شور اول هم اظهار کردم هر چند میدانم این صاحب امتیاز عمل میکند و الا آن هم در خراسان مشغول عمل هستند و استخراج هم میکنند ولی باید این ماده را یک مجازاتی برایش معین کنیم چون ما امتیازات دیگر هم خواهیم داد و حتی چنانچه آقای مخبر فرمودند دولت در صدد است که برای کلیه امتیازات معادن یک قانونی بیاورد باید این نظر را در آنجا تأمین کند که از جمله شرایط این است مدتی را که قرار میدهد برای شروع کردن اگر تخلف کرد فلان اندازه باید بصدوق دولت بدهد برای خاطر این مخارجیکه در تنظیم لایحه می شود از وزارتخانه تا مجلس این را لاقول در این قانون در نظر بگیریم این یک نظر عرض کردم بنده در اینجا هیچ شبهه ندارم که این صاحب امتیاز بواسطه خاطر این که یک شخص عمالی است و الا آن در عمل است و مشغول است این عمل تأخیر نمی شود اما اساساً در خود قانون باید ملاحظه شود که هر کس امتیاز گرفت باید عمل به امتیاز بکند نه این که امتیاز را مثل فرمان دولتی بگذارد توی خانه خودش و آن امتیاز و آن معدن از بین برود و آن معدن همین طور که سایر امتیازها بود بماند. این یکی را در اینجا مینویسد که اگر تخلف کرد چه مجازاتی دارد. دیگر این که در اینجا مینویسد که از ابتدای سال سوم اعطاء امتیاز باید احتیاجات ذغال سنگ شهر و سایر نقاط حوزه امتیاز را تأمین کند و باین تناسب این کار را بکند اگر تخلف کرد چه بشود؟

الا آن درست است که استخراج می شود و ذغال هم برداشته می شود اگر تأمین نکرد بعد از آنکه سه سال از مدت امتیاز گذشت و تجار آنجا تأسیس کارخانجاتی کردند که محتاج به ذغال سنگ بود آنوقت اگر تأمین نکرد چه بشود؟ اینجا باز نرود روی شخص بنده به آقای اسدی حسن عقیده دارم آقای اسدی نباشد یک کسی دیگر باشد و قائم مقام او باشد سخت بگیرد که این ذغال سنگی که باید یکمن دهشاهی فروش برود چون آن کارخانه محتاج است قیمت ذغال سنگ برای آن کارخانه گران تمام شود آقای رئیس التجار که یک کارخانه آورده است و محتاج ذغال سنگ است آنوقت بیاید و گران بخرد این جا ندارد که اگر بعد از سه سال تأمین نکرد احتیاجات آن بلد را تخلف از این امر چه چیز برش مترتب می شود و چه مکافات و مجازاتی دارد؟ نمیدانم. یک جزء دیگر هم دارد (غرض توجه آقای مخبر است) بعلاوه صاحب امتیاز باید نقشه کامل حوزه امتیاز خود را بتدریج تهیه و بضمیمه راپورت جامع عملیات اکتشافیه و نمونه ذغالهای مکشوفه و نتیجه تجربه آنها منتهی تا آخر سال چهارم اعطای امتیاز بوزارت اقتصاد ملی تقدیم دارد این جا رأس مدت را معین کرده است که بعد از قرارداد و شروع بعمل تا چهار سال صورت و نقشه جاتی که در این ماده ذکر شده است بوزارت اقتصاد ملی بفرستد باز اگر تخلف کرد ماده ندارد که در صورت تخلف کرد یکی از این اجزاء چه خواهد شد باز عرض میکنم نظر شخصی نیست اگر اینها را آقای مخبر در نظر بگیرند و توضیح که میدهند همان توضیح کفایت میکند بعد یک مسئله دیگر در این ماده هست که معادن ذغال سنگی که تا تاریخ مزبور کشف و نقشه آن به وزارت اقتصاد ملی تسلیم نشده باشد از حوزه امتیاز خارج خواهد بود نفس فرستادن اگر معدن کشف شد ولی نقشه آن تسلیم نشده باشد از حوزه امتیاز خارج خواهد شد اگر معدن را کشف کرد ولی نقشه آن را فرستاد برای این جزء مجازات قائل شده است و مجازات این است که اگر معدنی کشف شد و صورتش را روانه نکرد این از حوزه امتیاز

او خارج می شود در اینجا بنده مخالف هستم اگر یک معدنی را بزحمت کشف کرد و لیکن صورتش را فرستاد آنوقت چرا از حوزه او خارج باشد رفته است زحمت کشیده است و یک معدنی را کشف کرده است صورت روانه نکردن باعث این شود که از حوزه امتیاز او خارج شود این است عرایض بنده.

مخبر - تمام این قسمتهائی را که در جزء جزء تخلفات توجه فرمودید در قسمت اینکه اگر تخلف کرده ایم اگر ماده ۱۵ مراجعه فرمائید گمان میکنم که رفع اشکال بشود (ماده ۱۵ مینویسد در صورت تخلف صاحب امتیاز از مدلول هر یک از تعهدات مذکور در این امتیاز وزارت اقتصاد ملی مراتب را بمشور الیه اخطار و مهلت کافی برای رفع تخلف موضوع اخطار تعیین خواهد نمود پس از آن در صورت ادامه خلاف وزارت معززی الیهها میتواند الغاء امتیاز را اعلان نماید مگر اینکه از طرف صاحب امتیاز تخلف از مدلول مقررات امتیاز تردید شود در اینصورت مطابق ماده ۱۶ عمل شده و بر طبق تصمیم حکمیت رفتار خواهد شد) بالاخره اگر چنانچه این تعهدات را اجرا نکرد و در طرف سه سال فرضاً ذغال سنگ حوزه مشهور تأمین نکرد آنوقت وزارت اقتصاد ملی مطابق ماده ۱۵ اقدام خواهد کرد که در فلان قسمت تخلف شده است آنوقت او اگر جواب مقنع نداد که تکلیفش معلوم است و اگر تردید کرد می رود بحکمیت مطابق ماده شانزده و در قسمت نقشه برداری هم تصدیق میفرمائید چه این معدن چه کلیه معدنهائی که امتیازش داده میشود بآسقی توجه داشت که با یک اصول علمی این موضوع شروع شود و قبل از اینکه آن نقشه بتصویب متخصصین وزارت اقتصاد ملی برسد اصلاً نباید اجازه داد که اقدام باستخراج کنند ممکن است در یک عملی منافع کلی برای یکسال پیدا شود و حال آنکه اگر آن نقشه بتصویب وزارتخانه برسد ممکن است همان معدن را بتوان از ده سال بیشتر استفاده کرد و از این جهت این قید شده است که باید آن نقشه قبل از تصویب

دوات برسد که ترتیب اصول علمی تنظیم شود بعد از آن مشغول کار شوند.

رئیس - آقای زوار

زوار - موافقم

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - موافقم مذاکرات کافی است

رئیس - متأسفانه وسیله رأی گرفتن نداریم . آقای آقاسید یعقوب

آقا سید یعقوب - اینجا جزء آخر را آقای مخبر

تصدیق کردند بعراض بنده لیکن در جزء ثانی اعتراض بنده فرمایشی فرمودند که اگر در ضمن استخراج کشف کرده معدنی را ولیکن صورتش را فرستاد بوزارت اقتصاد ملی این تخلف این اندازه مجازات ندارد این رفته است زحمت کشیده است کشف کرده است یک معدنی را خوب صورتش را نداده است صورت ندادن موجب این نمیشود که از حوزه امتیاز این خارج شود این را بنده عرض کردم .

رئیس - موافقین با ماده سوم قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده چهارم قرائت میشود

ماده ۴ - ترسیم نقشه جات و هر گونه عملیات مربوطه به اکتشاف و استخراج معادن مزبور باید مطابق دستور و نظریات متخصصین فنی وزارت مربوطه انجام شود و وزارت معزی الیها میتواند در هر موقع که مقتضی بداند بوسیله مفتشین خود مؤسسات صاحب امتیاز را مورد تفتیش قرار داده و اگر نواقصی موجود باشد صاحب امتیاز را برفع آن مکلف نماید .

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده از آنجائی که در نظر

دارم کسیکه در ایران امتیاز خواست باید باو هر قسم تسهیلات داده شود در این جا عقیده ام این است که اصلاً اینماده حذف شود بجهت اینکه در این ماده آمده است و صاحب امتیاز را مکلف کرده است که ترسیم نقشه جات و هر گونه عملیاتی

که مربوط با کتشاف باشد مطابق نظریات متخصصین وزارت مربوطه انجام شود بنده اینقدر میدانم که هر کس آمد و امتیازی گرفت این بقینا شب و روز سعی خودش را در این خواهد کرد که کار خودش را خوب کند و مورد تمجید واقع شود این هرگز اعمال و مسامحه در کار نخواهد کرد در اینجا اگر ما بخواهیم دولت را مداخله در این کار بدهیم ممکن است اسباب اشکال تراشی و زحمت برای صاحب امتیاز فراهم شود و همه روزه یک ایراد گیری ها و یک اشکال تراشی ها نسبت باو بشود که بروند آنجا بگویند نقشه تو فلان عیب را دارد و همه جور هم عیب جوئی میتوانند بکنند که او را از کار بیندازند بنده باین نظریات مخالف باین ماده هستم و عقیده دارم که این ماده بکلی حذف شود که تسهیل برای صاحب امتیاز بشود

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - مخالفم

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقاسید یعقوب - اینجا در قسمت فرمایش آقای

فیروز آبادی بنده میخواهم یک جوابی عرض کنم که توجه بفرمایند ما اولاً باید سوء نظر بوزارتخانه نداشته باشیم معدن مطابق آنچه که میگویند باید مطابق ترتیب علمی استخراج شود که باعث این نشود که بعد از اینکه از دست این مستاجر خارج شد آن معادن از کار بیفتد نظری که راجع باینموضوع اتخاذ کرده اند این است بنده همین موضوع را با آقای کفیل وزارت اقتصاد ملی صحبت کردم فرمودند نظر ما هم این است که بعد از آنکه امتیاز تمام شد بکطوری نباشد که معدن از حال استفاده بیفتد باین معنی که استخراج باید مطابق ترتیب علمی باشد حالا ترتیب علمی را بنده نمیدانم چه ترتیب است بالاخره بایستی آن را ذغال سنگ را خراب نکنند چنانچه ما در روز نامجات میخوانیم که در معادن یک توجهانی میکنند که آب از کجا بایست برداشته شود و یک ترتیباتی کنند که آب وارد نشود

والبتة نظر وزارتخانه هم این بوده است که آنکسایکه استخراج میکنند اسباب فساد معدن را فراهم نکنند این نظری است حالا اگر در مقام عمل سوء استفاده بکنند یا اینکه آن مأمور وزارتخانه سوء استفاده کنند و زیارت خلاف واقع بگویند آن غیر از مقام قانون گذاری است ما این را از نقطه نظر حسن تلقی میکنیم و باین جور هم رأی میدهیم اعمال غرض کردن مأمورین اجرا یک نظر خارجی است این بود که بنده در آنجا این را سؤال کرده و جواب هم دادند که بجنابعالی عرض کرده .

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - در اینجا حیات امتیاز بسته است برای

و اراده مفتشین و متخصصین که از طرف وزارت مربوطه اعزام میشوند ما تا این اندازه هم نباید حسن نظرمان را معطوف بیک طرف بکنیم و سوء نظرمان را بطرف دیگر صاحب امتیاز که مبالغ گرافی سرمایه خود را مصروف در راه استخراج معدن میکند بایستی بکفتری بیشتر ملاحظه کرد در هر صورت بنده عرض میکنم ما که سراغ نداریم که وزارت اقتصاد یک متخصصی برای استخراج معادن داشته باشد شاید مثل بعضی متخصصین که در ضمن عمل تجربه کردیم و دیدیم که تخصصی نداشتند شاید این ترتیب باشد خیلی هم اتفاق افتاده است در هر صورت اگر وزارت مربوطه متخصص نداشت و جواب طرف را بزودی و بسرعت نداد تکلیف طرف چیست باید کارش را معطل کنند تا زمانیکه وزارت اقتصاد ملی بگنفر متخصص از اروپا بیاورد و فرستد آنجا که مطابق نقشه و دستور او رفتار کنند پس بکمدتی را در نظر بگیرید که وزارت اقتصاد ملی مکلف باشد که در بلمدت معین که بیش از دو ماه نباشد جواب قطعی بطرف بدهد که اسباب تصبیح و تعویق کارش نشود .

کفیل وزارت اقتصاد ملی - اسباب تعویق کار و

تاخیری در کار نخواهد شد اولاً وزارت اقتصاد ملی الان هم برای استخراج ذغال سنگ متخصص دارد خود وزارت اقتصاد ملی هم استخراج ذغال سنگ میکند در

ششک و متخصص هم خواهیم داشت لایحه استخدامش را هم بنده امروز تقدیم مجلس شورای ملی کرده که تصویب کند حالا فرض میکنیم که ندارد اگر ندارد که بنده حرفی نمیزنم بنده که میگویم مطابق نظر من بکنند بنده که عقلم نمیرسد اگر هم که داریم باید مطابق نظر ما باشد حالا میفرمائید اگر نداشتیم که نخواهد شد و نمیشود در هر صورت اگر دولت متخصص داشته باشد میگوید باید مطابق نظریات من باشد دیگر نباید امتناع کرد و بنده نمیدانم که نگرانی آقایان از چه چیز است ما امتیاز را میآوریم در این جا و میگذرانیم میل داریم عملی شود ما خودمان نمائیم و یک مواعی برای او درست کنیم این احتیاط برای این است که اگر صاحب امتیاز یک وقتی معدن را ضایع میکند یا از راه جهل یا از راه امساک ما بتوانیم باو دستور بدهیم که اینطور بکن و اینطور نکن اختلاف نظر را هم که عرض کرده اگر چنانچه اختلاف نظر پیدا شد مابین متخصصین ما و صاحب امتیاز می نشینند با هم دیگر مباحثه میکنند و همدیگر را قانع میکنند .

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - بنده در شور اول این قانون نظریاتی

راجع به این ماده اظهار کرده ام و حالا هم عرض میکنم بنظر بنده این قسمت آخر ماده برای صاحب امتیاز یک عمل خطرناکی است زیرا ممکن است متخصصین وزارت اقتصاد در حین جریان عمل یک چیز هائی راجع بنواقص پیشنهاد کنند که مقرون بحقیقت نباشد و اجرای آن برای صاحب امتیاز مستلزم تحمل خسارات و زحماتی باشد متخصصین صاحب امتیاز هم نظریات آنها را موجه ندانند در اینجا قید شده که وزارت اقتصاد ملی بطور قطع میتواند مکلف کند صاحب امتیاز را برفع نواقص در اینجا بنده معتقدم که اگر در این موارد اختلاف پیدا شد مکلف کردن برفع نواقص موقوف برای حکمیت باشد نه اینکه قبلاً وزارت اقتصاد اجرای نظر متخصصین خودش را قطعاً در آنجا تامین کند در صورتیکه متخصصین

صاحب امتیاز دلائلی داشته باشند بر عدم صحت نظر متخصصین و وزارتخانه بعقیده بنده دیگر تأمین نظر متخصصین موردندار **مخبر** - بنده خیال میکنم این نگرانی مورد ندارد برای اینکه ما اینجا گفتیم یگوتیم که قبلاً نقشه جانش را مهندس و متخصصین صاحب امتیاز ترسیم بکنند و بعد از آن نقشه را بتصویب متخصصین وزارت اقتصاد برسانند بنا بر این دیگر اشکال تخصصین وزارت اقتصاد موردندارد وقتی نقشه را متخصصین تصویب کردند البته مطابق آن نقشه عمل خواهد کرد فقط در اینجا ما مفتشین قائل شدیم که برای انجام آن دستور و برای انجام آن نقشه و نظریه که دولت دارد آیا صاحب امتیاز عمل کرده است یا نه پس از آنکه مطابق نقشه و دستور و نظریه عمل شده باشد در اینجا دیگر نمیشود نگران بود که مفتشین میروند و اعمال غرض میکنند و بالاخره موجب شود که صاحب امتیاز تضییق شود اگر اختلافات دیگری هم بین مفتشین و صاحب امتیاز واقع شود بطوریکه فرمودند مربوط میشود بهمان طریق حکمیت و حل میشود

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - پیشنهاد آقای شریعت زاده :

پیشنهاد میکنم عبارت ذیل بر آخر ماده ۴ اضافه شود: در اینصورت هرگاه صاحب امتیاز تکلیف وزارت اقتصاد را موجه ندارد مادامیکه اختلاف مذکور بطریق حکمیت مقرر در اینقانون قطع شود تاخیر عملیات صاحب امتیاز و منع استفاده او از امتیاز جایز نخواهد بود

شریعت زاده - بنده قبلاً توضیح دادم در این جا راجع بدفاعیکه آقای مخبر کردند توجه ایشان را جلب میکنم اختلاف پیش بینیش در هر قرار دادی امکان دارد و نباید يك کسی تصور کند اگر يك قرار دادی تنظیم میشود این قرار داد ممکن است هر نوع اختلافی را جلوگیری کند در صورتیکه مواد راجع بحکمیت تعیین همین نظریه است که میگوید قبلاً آن نقشه و ترتیبات را که متخصصین وزارت اقتصاد معین کرده است که قبلاً نقشه و ترتیب عملیات از طرف متخصصین وزارت اقتصاد تهیه

میشود در این صورت اگر چنانچه مفتشین تشخیص دادند تخلفی شده است این جب این حق داده میشود در اینصورت بنده با حضرتعالی موافقم که اگر نظریه و نقشه که وزارت اقتصاد ملی تهیه کرده است و تعلیقاتی که داده است تخلف از آن بشود و ما مورین وزارت اقتصاد تشخیص بدهند که این اختلاف بعمل آمده است ولی مطلب در این جاست که آنها نسبت بدهند تخلف از نقشه و نقض انتظاماتی را که صاحب امتیاز میگوید اصلاً نواقصی را که شما میگوئید وجود ندارد و مطابق دستور شما عمل شده است و شما بیخود اشکال میکنید بنابر این آن دفاعی را که آقای مخبر کردند بنظر بنده وارد نیست و البته کسانی که با این زحمت تحصیل امتیازی میکنند نظر ندارد که آن اوضاع و آن جریاناتی که خودشان ایجاد کرده اند بیک مخالفت های جزئی که هیچ جهت ندارد از بین برود این است که بنده معتقدم این قسمت پیشنهادی بنده تأمین میکند یعنی اجرا و ایجاد عدالت را درباره طرفین تأمین میکند اگر بشاید ما مورین وزارت اقتصاد غفلتاً بیایند سر صاحب امتیاز بگویند فلان جا و فلان جا اختلاف شده است در صورتیکه واقعاً این طور نباشد فوراً دولت بگوید حتماً همینطور است و باید این طور بکنی در صورتیکه اگر بخواهد این ترتیبات را اجرا کند ممکن است ورشکست شود و اصلاً از این شرکت متضرر شود از این جهت است که بنده توجه وزارت اقتصاد را باین موضوع جلب میکنم **کفیل وزارت اقتصاد ملی** - بنده خاطر محترم آقایان را متذکر میکنم باینکه اینجا این امتیاز باین ترتیبی که تنظیم شده با رضایت تقاضا کننده امتیاز است و مجلس شورای ملی نباید مکلف بداند خودش را به اینکه منافع تقاضا کننده امتیاز را بخواهد مجلس شورای ملی بیشتر بلکه جداً باید متوجه این باشد که منافع دولت در نظر بگیرند بلکه بنده تصدیق میکنم که اگر آقایان بمفاد فرموده شیخ سعدی که فرموده

اگر بینی که نابینا بچاه است

اگر خواشوش بنشیننی گناه اسب

بخواهند عمل کنند بربید تشریف ببرند بصاحب امتیاز بفرمایند که آقا تو فلان قسمت را چرا قبول کردی و اینجا لازم نیست بفرمایند و این را لازم است تذکر بدهم در اینجا و تصدیق کنم که شاید يك قدری بنده قصور کرده و ماده چهارم را گذاشتم در این قانون و هیچ هم لازم نبود گذاشته شود مجلس شورای ملی هم که در این باب رای ندهد وقتی که ما امتیاز را میخواهیم بدهیم بصاحب امتیاز اگر این ماده را قبول کرده بدهیم اگر قبول نکرد نمیدهیم

رئیس - آقایانیکه پیشنهاد آقای شریعت زاده را قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(عده قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد . پیشنهاد آقای فیروز آبادی هم مساوی است با این پیشنهاد و در ضمن رد شده است **پیشنهاد آقای کازرونی :**

بنده پیشنهاد میکنم عبارت و معزی الیه الی آخر حذف شود

رئیس - آقای کازرونی

آقامیرزا عالی کازرونی - خواهش میکنم آقای وزیر توجهی فرمایند در ماده چهارم میگوید ترسیم نقشه جات و هر گونه عملیات مربوطه با کشف و استخراج معادن مزبور باید مطابق دستور و نظریات متخصص فنی وزارت متبوعه انجام شود بعد از آنکه اینطور شد که از روی نقشه متخصصین فنی کارها انجام گرفت این دیگر چه لازمه دارد این عبارات بعدش « و وزارت معزی الیه میتواند در هر موقع که مقتضی بداند بوسیله مفتشین خوده و سسات صاحب امتیاز را مورد تفتیش قرار داده و اگر نواقصی موجود باشد صاحب امتیاز را بر رفع آن مکلف نماید » بنده عرض میکنم ولو اینکه تا اندازه تصدیق کنیم که يك نواقصی در کار باشد لیکن وارد کردن در قانون و اینجا مقید کردنش نظریات مفتش بعد از آنکه از روی

نقشه متخصصین فنی کارها صورت گرفته این همیشه اوقات عملیات استخراج در معرض تزلزل و منوط و مربوط به تفتیش مفتشین است در صورتیکه لزوم ندارد. شما میفرمایید از روی نقشه آنچه بگیرد بسیار خوب. اما اینکه فرمودید خودش قبول کرده بنده عرض میکنم تکلیف بهش کردند نمی پذیرفته مجبور شده است قبول کرده. آن خودش تکلیف کرده که بپایند اینماده را بر من تحمیل کنید اگر اینطور است پس امتیاز باو ندهید که آده عاقبتی نیست (خنده نمایندگان) پس خوب البته سختگیری بهش میکنند نظائر این سختگیریها ما خیلی می بینیم در وزارت اقتصاد می مکرر هم گفته شد تسهیل کنند تا همه مرده راغب شوند استخراج کنند. اما اینکه فرمودند باید نظریات دولت را مراعات دانند، دولت و مردم را تو امید داریم نفع مرده نفع دولت است نفع دولت نفع مرده است اگر مرده صاحب دولت و سره بره بشند اگر سره به دار و صاحب ثروت در مسکت باشد آسره بشود ثروت متعلق بدولت است چه فرق می بینیم فی مابین دولت و مرده که باضرار مرده راضی میشویم که در حالیکه خیال میکنیم بانفع دولت است در صورتیکه دولت و مرده یکی است و ضرر مرده مسقیم ضرر دولت است

کفیل وزارت اقتصاد ملی - تقاضا کننده امتیاز مجبور

نیست این امتیاز را بگیرد فرض بفرمایند يك شرایطی پیشنهاد میکنیم که خوب نیست خوب از می بیند مطابق صرفه اش نیست قبول نکند کار دنیا منحصر نشده باینکه استخراج معدن داخل سنک بکند شما میفرمایید مردم نه او يك فردی است آن يك فرد خودش حقوق خودش را در قابل دولت حفظ میکند که اگر چنانچه دیده نفعش منظور نیست امتیاز نمیگیرد حالا مجلس شورای ملی قوت نشود برای آن آدم که در مقابل وزارت اقتصاد ملی شرایطی را قبول بکند این را نمیشود قبول کرد بنده عرضم این بود که شما باید به بینید منافع ثلثت و دولت بمنافع یک نفر آدم مقدمه باشد یک نفر آدم او خودش بهتر میداند رب الیبت خودش ملاحظه خودش را میکند مقصود بنده این بود و بالاخره اگر آقایان خیلی اصرار

بکنند بنده این ماده را اصلاً پیشنهاد میکنم که حذف شود یعنی اصلاً پس میگیرم و در امتیاز نامه که نوشته میشود این ماده را میگذرانیم.

رئیس - آقایانیکه پیشنهاد آقای کازرونی را قابل توجه میدانند قیام فرمایند

رئیس - قابل توجه نشد آقای فیروزآبادی پیشنهادی کرده اند

پیشنهاد آقای فیروز آبادی

بنده پیشنهاد حذف ماده چهار را مینمایم

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده عقیده ام اینست که این ماده حذف شود آتوق خود وزارت اقتصاد هر قسم صلاح دانست با صاحب امتیاز قرار بدهد که هر وقت هم بخواهد آنرا لغو کند بتواند اما اگر مجلس گذشت آنرا وزارت اقتصاد هر وقتی نمیتواند آنرا لغو کند پس خوبست از مجلس نگذرد و بگذارد در نظامنامه نوشته شود که اگر دیدند صلاح است باقی بماند و اگر دیدند صلاح نیست هر روز بخواهند بتوانند بهم بزنند بجهت اینکه بنده می بینم این ماده چنان اسباب اشکال را فردا فراهم میکند که آن صاحب امتیاز باز میماند و علاوه بر آنکه او باز میماند دیگران هم میل میکنند که يك معدن استخراج کنند یا يك کاری را از دولت قبول کنند بجهت اینکه خود آقای وزیر که تشریف نمی برند آنجا ببینند شاید يك کسی طرف عداوت شد بعضی راپورنها داد از اینجا امر شد برود تفتیش کند میرود تفتیش میکند میگوید خیر چون این بر ضرر است نباید این آدم کار بکند و بالطبع این کارخانه میخواهد پس خوبست از اینجا حذف شود و اگر خود آقای وزیر صلاح دانستند در نظامنامه قید شود.

مخبر کمیسیون اقتصاد ملی - اصلاً بنده میدانم این وحشت و نگرانی آقایان از این ماده برای چیست بالاخره مفتشی که میرود آنجا فقط ترسیم نقشه را که نباید به بیند این امتیاز يك تعهدات دیگری هم دارد که صاحب

امتیاز مکلف است با آنها عمل کند این هارا هم باید تحت نظر بگیرد و دقت کند. حالا آمدیم مفتش غرض رانی کرد و گفت اینجا را شما برخلاف نقشه عمل کردید بصاحب امتیاز گفت که نواقض را رفع کن صاحب امتیاز گفت خیر نقص ندارد و بالاخره چه میشود راپرت آن میاید بمرکز و بالاخره مطابق ماده پانزده رفتار خواهد شد و ماده پانزده هم چیزی نیست باو مسکوبند نواقض را رفع کن و يك مدتی مهلت باو میدهند رفع میشود و بعقیده بنده این ماده لازم است و عقیده دارم که هر قدر ما در قوانین يك اختلافاتی را پیش بپی بکنیم و يك احتیاجاتی را رفع بکنیم بهتر است برای اینکه با این منظور دولت از کجا که يك چیزهای شدیدتری در نظامنامه از او نخواهد و يك چیز دیگر هم نمکنت بگذارد که مجلس اصلاً راضی نباشد

رئیس - رأی میگیریم بماده چهارم که ضمناً تکلیف پیشنهاد آقای فیروز آبادی هم معلوم میشود. موافقین قیام فرمایند.

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده پنجم قرائت میشود: ماده پنجم - معادن ذغال سنگ واقعه در حوزه این امتیاز که قبل از اعطای امتیاز باجاره و آگذارد شده است پس از انقضای مدت اجاره مشمول این امتیاز خواهد بود **رئیس** - مخالفی نیست؟ (خیر) موافقین با ماده پنجم قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد - ماده ششم قرائت میشود: ماده ششم - فروش یا رهن یا هرگونه معامله که این امتیاز یا مؤسسات مربوطه آنرا کلاً یا جزءً بتابع یا مؤسسات یا شرکتهای خارجه منتقل تواند نمود ممنوع و موجب الغای امتیاز و ضبط کلیه متعلقات آن خواهد بود انتقال بتابع داخله نیز باید با اطلاع وزارت اقتصاد ملی صورت گیرد.

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده این ماده بنظر بنده خوب تنظیم نشده برادر اینکه نوشته شده فروش یا رهن یا هرگونه معامله که این امتیاز یا مؤسسات مربوطه آنرا کلاً یا جزءً بتابع یا مؤسسات یا شرکتهای خارجه منتقل تواند نمود ممنوع و موجب الغای امتیاز و ضبط کلیه متعلقات آن خواهد بود انتقال بتابع داخله نیز باید با اطلاع وزارت اقتصاد ملی صورت گیرد. بنده نفهمیده که وزارت اقتصاد می از این چه استفاده میکند این اطلاع که مسئله لزوم تصویب این نیست یعنی اگر اطلاع بدهد که من بفلان شخص یا فلان مؤسسه ایرانی میخواهم منتقل کنم وزارت اقتصاد ملی که نمیتواند منع کند فقط باید مطلع بشد این اطلاع چه استفاده دارد و منشأ چه استفادۀ برای وزارت اقتصاد ملی است بنده خواستم این را بدانم.

کفیل وزارت اقتصاد ملی - وزارت اقتصاد ملی لازم نیست بداند که امروز که آقای اسدی صاحب امتیاز است فردا کی خواهد بود؟ (صحیح است)

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - در اینجا توجه میدهم آقای کفیل وزارت اقتصاد ملی را بیک نکته: به این ماده و نظیر آن در امتیازات دیگر قبل از اینکه ما قانون شرکت ها را داشته باشیم محتاج بودیم ولی بعد از آنکه الحمد لله موفق شد مملکت ما که قوانین را تنظیم کند و قانون شرکت ما داریم دیگر بعد از گذشتن قانون شرکت گمان نمیکنم محتاج باشیم این يك موضوعی موضوع دیگر حالا من نمیخواهم اساساً مخالفت جدی بکنم با این قانون خواستم بعد از این جلب نظر وزیر را بکنم که بعد از آنکه ما قانون گذرانیدیم قانون شرکتهای و قوانین دیگر داریم آن چیزهایی را که قبل از این قوانین ملاحظه میکردیم دیگر لازم نیست و بهمان قوانین عمل بشود کاملاً حقوق مملکت را از هر جهت محفوظ میدارد این يك موضوع موضوع دیگر این است که میدانم نظر باجاره چطور است این جا

نوشته فروش یا رهن یا هرگونه معامله که این امتیاز یا مؤسسات نسبت باجاره اینجا ساکت شده میدانم اینجا نظرشان چه چیز است و گمان میکنم که اجاره اش عیبی نداشته باشد مدت امتیاز پانزده سال بیشتر نیست اگر خواست اجاره بدهد خواستم جلب نظر ایشان را کنم که نسبت به اجاره نظرشان چیست؟ نظرشان این است که میتواند یا نمیتواند اگر نظر این است که بتواند باید اینجا ذکر شود فروش یا رهن یا هرگونه معامله. این هرگونه معامله شامل اجاره نمیشود چرا که اجاره راجع به منافع است و معامله متعلق به عین است اگر راجع به منافع باشد نمیتواند شد. که گفتید هرگونه معامله معامله مربوط بعین است غیر از اجاره است نسبت باجاره که تعلق به منافع میگیرد مانع نیست حالا خواستم این را هم عرض کرده باشم که يك توضیحی بدهند

مخبر - عرض کنم نظر دولت و کمیسیون این بوده است که همینطور که در ماده قید کرده اند بهیچوجه صاحب امتیاز نتواند آن امتیازی را که دارد بتابع خارجه بدهد و انتقال بدهد و اینکه فرمودید هرگونه معامله شامل اجاره نمیشود ما هم اجاره را در نظر داشتیم و هم سایر معاملات را. زیرا ممکن بود که این معاملات بیک شکلهای دیگر هم بکنند. برای اینکه کاملاً مطمئن باشیم «باهرگونه معامله را» گذاشتیم که اعم باشد و تمام قسمتهای متصوره را شامل باشد که اجاره هم باشد

رئیس - مخالفی نیست دیگر؟ (خیر) موافقین با ماده ششم قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده هفتم قرائت میشود: ماده هفتم - تشکیل شرکت برای اجرای این امتیاز مجاز است مشروط بر اینکه مطابق قوانین ایران تشکیل یافته و مرکز آن در ایران باشد و صاحب امتیاز میتواند تا ۴۵ درصد سهام آنرا بتابع خارجه بفروشد روی بقیه سهام باید قید شود که مخصوص اتباع ایران است

و در صورت انتقال باتباع خارجه از درجه اعتبار ساقط خواهد بود

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - چون در ماده شش فروش یا رهن و هر نوع معاملات باتباع خارجه بی مؤسسات و شرکتهای خارجی ممنوع شد بنا بر این تصور اینکند ممکن است يك شركت خارجی ایجاد شود یا اشخاص خارجی جمع شوند شرکت در خارجه راجع به چیزی که حق مالکیت بانها داده نشده و ممنوع شده است این تصور اساساً موضوع ندارد زیرا منع شده است و اگر شرکتی در ایران تأسیس شود بین ایرانیها اینهمه که يك قوانین مخصوصی دارد ما در اینجا حق نداریم بگوئیم که اشخاص مجاز هستند بتشکیل شرکت قانون تجارت معین کرده است که کلیه اهالی این ملک راجع بهر موضوعی حق تأسیس شرکت دارند در ماده شش هم قید کردیم که اتباع خارجه نمیتوانند وارد این معامله بشوند یعنی قبلاً انتقال دادن بانها نیست بنا بر این جز قسمت اخیر این ماده دیگر احتیاجی نیست و قسمتهای بدوی زائد است فقط باید نوشته شود که اگر صاحب امتیاز بموجب قوانین ایران شرکتی تأسیس کرد اجازه دارد در درصد سهام خود را باتباع خارجه بفروشد بقوه بنظر بنده زائد است

مخبر - من نفهمیده نظر آن از این بیان چه بود تشکیل شرکت را فرمودند با عبارت را عرض میکنم که تشکیل شرکت ممکن است و بعد چهل و پنج درصد را حق دارد و باتباع خارجه میتواند بفروشد بالاخره منظور همین بوده نوشتیم تشکیل شرکت برای اجرای این امتیاز مجاز است مشروط بر اینکه مطابق قوانین شرکتی که از مجلس گذشته است باشد و چهل و پنج درصد را هم میتواند باتباع خارجه بفروشد نظر همین بوده است حالا اگر عبارت بنظر شما وافی نیاید یا يك عبارت بهتری در نظر دارید پیشنهاد فرمائید ملاحظه میکنیم

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - عرض کنم که بنده اصولاً با این

آقا سید یعقوب - بلی اینهمه مسئله دولت است يك رفتی است که خارجه را می آورید که شوفران باشد یا برای کار شخصی اما این مسئله دولتی است ما داریم برای امتیاز قانون میگذاریم قانون چاه آرتزین در نزد ما هم اجازه دادیم که آن شخص صاحب امتیاز بتواند از اتباع خارجه مستخدم بیاورد این در کار دولتی است چون نظر بکار دولتی است بر میگردد بینکد يك امتیازی را دولت میدهد و میخواهد خارجه را داخل کند میشود بدون اجازه مجلس؟ (بناظر از نمایندگان - بلی) میشود داخل در کار دولتی بشود داخل در کار شخصی که نیست قانون اساسی را نگاه کنید آن کار شخصی است که مثلاً بنده بخوام يك طبیبی را برای خودم از خارجه دستورات کنم یا يك شوفری بیاورم این در استخدام دولتی است در امتیاز است اینجا تا چار است که ما میبایم این را بگوئیم که مافی نیست این اولاً و ثانیاً آن که در ماده نوشتیم که متخصصین وزارت اقتصاد ملی باید نقشه را بکشند از اینجا سوخته و هر چه در دست ما باید مستخدمین خارجی در اینجا باشد از جهت رفع این توهم که دست صاحب امتیاز باز باشد در لایحه نوشته شده است اینجا که میتواند از اتباع خارجه استخدام بکند از برای این امتیازی که از مجلس گرفته است و هیچ مانعی ندارد و این لازم است ما قوانین بگذاریم

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - عرض میکنم بنا بر این ما باید اجازه بدهیم که بیل و کلنگش را هم بتواند از خارجه بیاورد (آقا سید یعقوب - بله) بنده عرض میکنم که مستخدم میخواهد بیاورد مستخدم اعم از شوفر است یا حمل یا متخصص اصلاً کجا داخل است نه اینجا خارج کرده است ضروری بجائی وارد نمیکند بودن این ماده الا اینکه خنده آور است مجلس شورای ملی شأنش اجل است از اینکه يك قانونی که لزوم ندارد بگذراند خیلی خیلی بیجا است و بنده استدعا میکنم بگذارید مثل قانونی که برای چاه آرتزین گذراندند و يك ماده غلطی داشت در این جا هم باشد.

مخبر - این ماده غلط را برای منافع صاحب امتیاز گذارده

اند و کمیسیون هم موافقت کرده است و اگر آقایان هم نمیخواهند رأی ندهند هیچ منقصتی وارد نمیشود و همین طوری هم که فرمودند اشکالی ندارد

رئیس - آقای دشتی

دشتی - بنده مخالفم

رئیس - رأی میگیریم بماده هشتم موافقتین قیام فرمایند (عدد کمی قیام نمودند) تصویب نشد ماده نهم بجای ماده هشتم قرائت میشود

ماده هشتم - مؤسسات مربوطه بین امتیاز در پنجاه سال اول مدت امتیاز از تادیه هر گونه مالیت و عوارض معاف خواهند بود پس از آن باید فقط صدی پنج عایدات خالص خود را همه ساله بدوات بپردازد و عایدات خالص غیرت است از مجموع عایدات سالیانه پس از وضع مخارجی که از نظر اداره و بهره برداری ضرورت دارد

رئیس - آقای دشتی

دشتی - البته بنده هم موافقم بینکد دولت تشویقی از شخصی که میخواهند منبع ثروت ملکات را بکار ببندارند بکنند اما نفهمیده دلیل اینکه پنجاه سال اول را معاف کرده اند چیست وقتی که عایدات خالص شد از سال اول هم ممکن است یعنی بعد از وضع مخارج سال اول به بعد آن چیزی را که خرج کرده از عایدات وضع کنند و از آن زیادتی که منفعت خالص است بپردازد سال اول و دهم و بیستم همه مثل هم است و هر چه مخارج است وضع کند آنوقت از عایدات خالص صد پنج بدوات بدهد پس در این صورت سال اول و دوم جهت ندارد مستثنی شوند بله اگر از عایدات خالص نبود و پنجاه سال را مستثنی میکردند يك چیزی بود زیرا مخارج بیشتر داشت و عایدات کمتری بود وقتی که از عایدات خالص میدهد بدوات دیگر جهت ندارد که پنجاه سال اول مستثنی شود بنده خواهش میکنم آقای وزیر اقتصاد فرمایند که این چه دلیلی دارد

کفیل وزارت اقتصاد ملی (آقای فروغی) - دلیلش همان تشویق است برای این است که در سال اول صاحب

امتیاز بداند هر چه عایدات شد مال خودش است و دولت حقی ندارد یعنی مداخلش کم نمیشود برای این صد پنج و البته تصدیق بفرمائید که این صاحب امتیاز راغب خواهد بود باینکه هیچوقت هیچ ندهد برای اینکه از نفعش کم میشود ولو اینکه از عایدات خالص باشد فرض بفرمائید صد تومانی عایدات خالص پیدا کرده است اگر پنجتومان ارزش بگیریم می شود نود و پنج تومان . و البته از نفع او کم میشود پس حالا در پنجسال اول اینکار را نکردیم و گنجه هر چه عایدات خالص دارد مال خودش باشد و این یک وسیله تشویقی است

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - موافقم

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - موافقم

رئیس - آقای فهیمی

فهیمی - موافقم

رئیس رای میگیریم بماده هشتم موافقین قیام فرمایند (جمعی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده نهم قرائت میشود

ماده نهم - صاحب امتیاز باید شرایط حفظ الصحه عملجاترا از هر حیث کاملاً ملحوظ دارد جبران خسارات ناشیه از سوانحی که در حین اجرای وظیفه متوجه عملجات شود بد تناسب اهمیت هر یک با رعایت کیفیات حدوث سانه بعهدده صاحب امتیاز است .

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده اساساً نظر دولت را توجه داده که متوجه است بکارها ولیکن میخواستم عرض کنم اگر از این در نظامنامه ذکر می شد نظر دولت رعایت میشد این چیزها مربوط بد نظامنامه است . نظامنامه دولت می نویسد با صاحب امتیاز از جمله میگوید باید حفظ الصحه و تنظیم امور چطور باشد . این بود نظر بنده حالا در

طرف مدت امتیاز مجاناً بصاحب امتیاز واگذار میشود و هرگاه در حدود حوزه امتیاز معدن ذغال سنگ در مایکی که مالک خصوصی دارد واقع بشد و صاحب امتیاز بخواهد آرا استخراج کند باید بوسیله خرید یا اجاره اراضی بقیمت عادلانه یا شریک کردن مالک در قسمتی از منافع معدن بتصدیق اهل خبره رضایت او را جلب فرماید

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - موافقم

(جمعی از نمایندگان - مخالفی ندارد)

رئیس - موافقین با این ماده قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده یازدهم قرائت میشود

ماده یازدهم - در هر موقع که بواسطه پیش آمدن مورد قوه قاهره (فرس ماژور) اجرای مقررات این امتیاز ممکن

نشود و یا وقفه در جریان آن حاصل آید در مدت بقاء قوه قاهره مسئولیتی متوجه صاحب امتیاز نخواهد بود مشروط بر اینکه بمجرد پیش آمد موردی که صاحب امتیاز

آن را قوه قاهره مؤثر در امتیاز خود تصور نماید مراتب را کتباً با ذکر ادله و براهین بوزارت اقتصاد مالی اطلاع داده و بتصدیق این وزارتخانه برساند و در

عین حال اقدامات فوری و مؤثر برای تنظیم جریان امور معدن و رفع تأثیرات قوه مزبور بنماید وزارت اقتصاد نیز باید نظر قطعی خود را منتهی در ظرف چهار ماه

کتباً بصاحب امتیاز اخطار نماید و الا سکوت بمنزله قبول تلقی خواهد شد هر مدتی که بواسطه قوه قاهره صاحب امتیاز از استفاده از معدن محروم بماند در مدت امتیاز افزوده می شود .

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - در اینجا کنیل محترم را توجه میدهم

یک تکلیفی که باید با اعضاء وزارتخانه باشد کردن این بیچاره

صاحب امتیاز انداخته اند نوشته است بواسطه مسئله فرس ماژور

در هر موقع که بواسطه پیش آمدن مورد قوه قاهره (فرس ماژور)

اجرای مقررات این امتیاز ممکن نشود و یا وقفه در

جریان آن حاصل آید در مدت بقاء قوه قاهره مسئولیتی متوجه صاحب امتیاز نخواهد بود مشروط بر اینکه بمجرد پیش آمد موردی که صاحب امتیاز آن را قوه قاهره مؤثر در امتیاز خود تصور نماید مراتب را کتباً با ذکر ادله و براهین بوزارت اقتصاد مالی اطلاع داده و بتصدیق این وزارتخانه برساند او باید برود اطلاع بدهد دیگر سند پیورده که اطلاع داده است و بتصدیق آن وزارتخانه برساند؟ ما باید تکلیفی را نسبت به او بکنیم که در حدود کار او باشد تصدیق کردن بعهدده او نیست عبارت را یک جور توضیح کنید که فهم برده نشود که اگر تصدیق نکرد فلانطور می شود این بیچاره باید بیاید و اطلاع بدهد در آنوقه که فرس ماژور است باید بگوید که فرس ماژور شده انقلاب شده . یکی هم آن عبارت را آقای مخبر توجه کنند که نوشته صاحب امتیاز آرا قوه قاهره مؤثر در امتیاز خود تصور نماید این باید نوشته شود که مؤثر در عدم اجرای امتیاز خود بداند نه مؤثر در امتیاز عرض کرده این قوه قهریه مانع از اجرای امتیاز است نه مؤثر در امتیاز این یک اصلاحی است که بنظر بنده رسید .

کنیل وزارت اقتصاد ملی - در آن قسمت

که فرمودند باید بتصدیق وزارتخانه برسد این عبارت لازمه آن عبارت بعدش است که می نویسد وزارتخانه هم باید نظر قطعی خود را در ظرف چهار ماه بگوید اگر

نگفت سکوت است و سکوت بمنزله قبول است در این صورت اشکالی نخواهد داشت در ظرف این چهار ماه یا وزارت اقتصاد مناقشه خواهد کرد با صاحب امتیاز یا

نخواهد کرد اگر مناقشه کرد که اختلاف است و مطابقاً این تریبی که در این قانون است عمل می شود و اگر مناقشه نکرد که تصدیق کرده است قسمت دیگر که فرمودید موردیکه صاحب امتیاز آرا قوه قاهره در

عملیات امتیاز بداند صحیح است .

آقا سید یعقوب - بی عملیات صحیح است

کنیل وزارت اقتصاد ملی - بسیار خوب لفظ عملیات

را اضافه بفرمائید قبول میکنم

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - اینجا يك عبارتی دارد گمان میکنم انجامش بطور کلی از عهده صاحب امتیاز خارج باشد میگوید بتصدیق این وزارتخانه برساند و در عین حال اقدامات فوری و مؤثر برای تنظیم جریان معدن و رفع تأثیرات قوه مزبور بنماید. قوه قاهره مادام که قوه قاهره است از عهده او بیرون است که اقدام مؤثر کند بنده نمیخواهم عرض کنم آنقوه قاهره چه چیز است لیکن شما او را ملزم میکنید در صورتیکه شاید این قوه قاهره از مقوله چیز هائی باشد که از عهده دولت هم رفعش خارج باشد در هر صورت بنظر بنده بودن این جمله در این جا يك تکلیف مالا یطافی است

کفیل وزارت اقتصاد ملی - بنظر بنده تکلیف مالا یطاق نیست برای اینکه همانطور که خردشان متذکر هستند قوه قاهره اقسام دارد چرا ما ابا داریم از ذکر کردن خدای نکرده اگر جنک شد بواسطه عملیات جنگی که در کوره آن معدن میشود دیگر صاحب امتیاز نمیتواند استخراج کند البته این قوه قاهره است که صاحب امتیاز هر قدر سعی کند نمیتواند استفاده کند اقسام دیگر هم داریم اینست که سیل آمد و خراب کرد و طوری خراب کرد که اگر همانطور بگذارند باشد هیچوقت نمیشود عمل کرد اما بعد از ششماه تکلیف يك عملیات و کار هائی بکنند که علاج کنند که بعد از ششماه بشود در این معدن عمل کرد در اینجا صاحب امتیاز نباید بگذارد که همینطور بماند و عملیات خودش را هم متوقف کند باطمینان اینکه بگوید خوب حالا اگر پنجسال هم گذشت عیب ندارد بجهت اینکه پنجسال هم بر مدت امتیاز من اضافه میشود باید در عین حال قبول شود آنقوه قاهره را یعنی تأثیراتی را که آن عمل سیر کرده است فرضاً که آنوقت استخراج معدن هم نکند باید رفع کند این مسلم است که دولت هیچوقت نمیخواهد باه بگوید که تو مکلفی کاری بکنی که از عهده او خارج است کسی همچو توقعی از او ندارد

رئیس - آقای شریعت زاده فرمایشی داشتید **شریعت زاده** - عرضی ندارم **رئیس** - پیشنهادهی از آقای مؤید احمدی رسیده است قرائت میشود

(شرح ذیل قرائت شد)

در ماده بزده پیشنهاد میکنم این وزارتخانه نوشته شود وزارت مزبوره و در مدت را بر مدت نمایند

رئیس - آقای مؤید احمدی

مؤید احمدی - دو تا اصلاح عبارتی است که گمان میکنم در طبع اشتباه شده چون این وزارتخانه اینجا هیچ معنی ندارد نوشته کتباً با ذکر ادله و براهین بوزارت اقتصاد ملی اطلاع داده و بعد بتصدیق این وزارتخانه برساند اینجا گمان میکنم باید نوشته شود بوزارتخانه مزبوره برساند و همچنین اینکه نوشته (از استفاده از معدن محروم بماند در مدت امتیاز افزوده میشود) این باید در مدت امتیاز باشد و در اینجا «در مدت امتیاز است»

مخبر کمیسیون اقتصاد ملی - هر دو صحیح است قبول میکنم

رئیس - پیشنهادی هم از آقای کازرونی رسیده

(شرح آتی خوانده شد)

پیشنهاد میکنم جمله در حدود امکان بعد از قوه مزبوره اضافه شود

کازرونی - حضرت آقای وزیر قوه قاهره را دو قسمت فرمودند قسمتی را اعتراف فرمودند که از عهده صاحب امتیاز بیرون است قسمت دیگرش را فرمودند بیرون نیست بنده برای اینکه این قسمت که از قوه اش بیرون است داخل در عموم این عبارت بشود این پیشنهاد را کردم که در حدود امکان اقدامات کند گمان نمیکنم مخالف با عقیدتان باشد

مخبر - قبول میکنم

رئیس - قبول میکنید؟

مخبر - بلی

رئیس - دولت هم قبول میکند

کفیل وزارت اقتصاد ملی - بلی

رئیس - ماده را دو مرتبه با اضافه کلمه عملیات و پیشنهاد آقای مؤید احمدی و آقای کازرونی قرائت میکنم.

ماده ۱۱ - در هر موقع که بواسطه پیش آمد نمودن قوه قاهره « فرس مزبور » اجرای مقررات این امتیاز ممکن نشود و یا وقفه در جریان آن حاصل آید در موقع بقاء قوه قاهره مسئولیتش متوجه صاحب امتیاز نخواهد بود مشروط بر اینکه به مجرد پیش آمدن موردی که صاحب امتیاز آنرا قوه قاهره مؤثر در عملیات امتیاز خود تصور نماید مراتب را کتباً با ذکر ادله و براهین بوزارت اقتصاد ملی اطلاع داده بتصدیق وزارت خانه مزبوره برساند و در عین حال اقدامات فوری و مؤثر برای تنظیم جریان امور معدن و رفع تأثیرات قوه مزبوره در حدود امکان بنماید وزارت اقتصاد نیز باید نظر قطعی خود را منتهی در ظرف چهار ماه کتباً بصاحب امتیاز اخطار نماید و الا سکوت بمنزله قبول تلقی خواهد شد هر مستدعی که بواسطه قوه قاهره صاحب امتیاز از استفاده از معدن محروم بماند بر مدت امتیاز افزوده میشود.

رئیس - با اصلاحاتی که شد موافقین با ماده دوازدهم قیام فرمایند.

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده دوازدهم.

ماده دوازدهم - صاحب امتیاز باید برای محاسبات خود دارای دفاتر قانونی منظمی باشد که تعیین جمع و خرج سالانه و میزان عایدات دولت بوسیله آنها سهولت میسر گردد

رئیس - موافقین با ماده دوازدهم قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده سیزدهم

ماده سیزدهم - صاحب امتیاز با منظور داشتن مخارج ضروری اداری و بهره برداری و حقوق دولت و وجوه لازمه برای استهلاك سرمایه و کسر و نقصانی که برای

آلات و ادوات باید منظور داشت قیمت ذغال را بمیزانی باید معین کند که بیش از صد بیست بعنوان منفعت خود علاوه نشده باشد

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - بنده گمان میکنم که بعد از وضع آن اعلامی را که ذکر کردید: مخارج استهلاك و غیره این مبلغ خیلی زیاد است. گمان نمیکنم همچو تجارتي یافت شود که بعد از وضع نرخ وجد استهلاك مخارج لازمه یعنی وجه احتیاط اشیاء و ادوات آنوقت جدیت! مراجع بفرمایند بتجارت دنیا بنده میخواهم ادعا کنم که يك همچو تجارتي نیست که پس از وضع مخارج صد بیست برسد و این زیاد است و گمان میکنم بجای این صدی ده قرار دهیم بهتر است این خیلی زیاد است. شما مصرف سالانه را در نظر بگیرید در مقابل صدی ده عایدات اگر حساب کنید باز مبلغ فوق العاده می شود.

کفیل وزارت اقتصاد ملی - بنده به نظر

این طور باید ولی بنظر بنده و دولت این طور نیامد. چرا بجهت اینکه اقدام کردن بيك کاری که دارای يك زحمتی است و يك اهتمامی در او باید بکند فوق آنچه که معمولاً در کارها می شود. این البته يك تشویقی لازم دارد. و آن تشویق منفعت است. اگر کسی از خارجه می آمد که از مایک امتیازی می خواست شاید ما صد ده منفعت برای او بیشتر قائل نمی شدیم چرا؟ برای اینکه در ممالک خارجه امروز سرمایه خیلی زیاد است و وسیله استفاده از سرمایه کم است بطوریکه اگر اشخاصی بخواهند از سرمایه خودشان استفاده کنند شاید بیش از صد سه بهره نبرند آنوقت این آمد که میاید در ممالک ما شاید به صدی پنج هم قناعت کند. اما در ممالک ما سرمایه کم است و زحمت کار زیاد است و منفعت بردن بوسایل دیگر هم ممکن است و صدی ده و دوازده و پانزده معمولاً بدون تأمل و مشقت رفتن و زحمت کشیدن و متخصص آوردن، و حرف زدن و این کارها عاید می شود. در صورتیکه در این جا هم این کارها را باید تحمل کند. در صورتیکه بوسایل دیگر

می تواند عایدی بیشتر پیدا کند. والا معمولاً صدی دوازده تومانی صد دینار که از پول قرض دادن هم حاصل می شود و اگر بنا شود این هم مطابق همان باشد که این منفعت از پول قرض دادن هم حاصل می شود دیگر چه داعی دارد نسبه کار را بکند. باین نظریه است که لازم دانستیم دولت این کار را بکند و بواسطه این احتیاط اشخاصی را از برای عمل کردن در مؤسسات و کارهای اقتصادی و استفاده از منابع ثروت حاضر کند. (کافی است)

رئیس - پیشنهادها قرائت میشود.

پیشنهاد آقای طلوع

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم در ماده سیزده (بعد از قیمت ذغال را) اضافه شود با اجازه انجمن بلدیة مشهد میزانی باید معین کند که بیش از صد دوازده نباشد.

رئیس - آقای طلوع

محمود رضا (طلوع) - منظوری که آقای دشتی

فرمودند همه ما با این قبیل امتیازات اساساً موافقیم و موافقیم بانباع داخله و ایرانی واگذار شود و حقیقه باید این قبیل امتیازات را در دسترس اتباع ایران گذاشت ولی در عین حال باید وسائلی تهیه کنیم که در عمل اسباب زحمت مردم هم نباشد و در این جا او موضوع است که مورد اعتراض بنده است. یکی اینکه نوشته صاحب امتیاز با منظور داشتن مخارج ضروری اداری و بهره برداری الی آخره باید پیش از صدیست بعنوان منفعت خود علاوه نماید تشخیص این موضوع با کیست؟ به عقیده بنده چون این قبیل مسائل مختص بشهرها است باید بلدیها یعنی انجمن بلدی هر شهری را ما در این موضوع ذی مدخل قرار دهیم. یعنی این قسمت ها را به عهده انجمن بلدی و اگذار کنیم و نظر باینکه البته ما یک قانونی گذرانده ایم که باید نرخ امتیاز و این چیزها را انجمن بلدی هر شهری معین کند و اینجا مخالف با آن قانون است لذا بنده پیشنهاد کردم آقایان موافقت فرمایند. وزیر محترم اقتصاد ملی و مخیر

موافقت کند که تشخیص این موضوع بانجمن بلدی باشد یکی هم راجع به صدیست « نوشته با منظور داشتن مخارج ضروری اداری و بهره برداری و حقوق دولت و وجود لازمه برای استهلاک سرمایه» به عقیده بنده این خیلی زیاد است. این است که پیشنهاد کردم به صد دوازده قناعت کنند.

کفیل وزارت اقتصاد ملی - در باب منافع بنده نظر

خودم را عرض کردم دیگر تکرار نمیکنم. اما در باب بلدیة اساساً مخالفی نیست و لازم نمیدانم اینجا گذارده شود. بجهت اینکه با صاحب امتیاز قیمت را مطابق این قانون درست معین میکند یا نه اگر بلدیة نه تنها بلدیة حکومت، وزارت اقتصاد ملی، هر کس یعنی از مقامات صلاحیت دار دیدند و تصور کردند که صاحب امتیاز اجحاف میکند و قیمت را زیادتر از آنچه قانون اجازه داده معین کرده است حق دارد باید اقدام کند و جلوگیری کند و مخصوصاً بلدیة. البته حشمت است که نباید بگوید دولت قانون که بشما اجازه داده که بعد از وضع مخارج یک صدیست اضافه کنید و قیمت معین کنید نشان بده بینم که این قیمت با آن تطبیق میکند یا نه. میتواند جاو بلدیة را بگیرد و مسامت کند از بلدیة نه. بنا براین چون این مسئله بالطبع منظور است بنده لازم میدانم که در قانون ذکر شود بخصوص با نوشتن با تصویب بلدیة گمان میکنم عبارت یکفوری صحیح نباشد و گمان میکنم هیچ نگرانی ندارد.

طلوع - منظور بنده همین شد استرداد میکنم.

رئیس - رأی میگیریم به ماده سیزدهم آقایان

موافقتین قیام فرمایند

اکثر قیام نمودند

رئیس - تصویب شد. ماده چهاردهم قرائت میشود:

ماده ۱۴ - غیر از مواردی که بموجب ماده ششم مبادرت بان بدون قبول هیچگونه عذری موجب الغای امتیاز است در صورت تخلف صاحب امتیاز از مدلول هر يك از تعهدات مذکوره در این امتیاز وزارت اقتصاد ملی مراتب را بمشار الیه اخطار و مهلت کافی برای رفع تخلف موضوع اخطار تعیین خواهد نمود پس از آن در صورت ادامه خلاف وزارت معزی الیها میتواند الغاء

باید متذکر باشد که فرع نیست یعنی فرع سرمایه و مخارج موضوع نخواهد شد و همان صدی بیست که نفع میگیرد قائم مقدم آن فرع است باید در نظر داشت

کفیل وزارت اقتصاد ملی - مسامحت است که از راه

تجارت باید نفع ببرد و نفعی بردارد و صدی بیست برای او معین شده

رئیس - موافقتین با مجموع مواد قانون قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند) تصویب شد.

۷- تقدیم يك فقره لایحه از طرف

آقای رئیس کل صحیه

رئیس کل صحیه (دکتر سعید خین مالک) - يك

لایحه ایست راجع به استفاده دکترس متخصص در امراض نسوان و قلبگی برای مریضخانه نسوان و ضمناً برای معالجه مدرسه قلبگی که تقدیم میکنم چون تقاضای فوریت کرده بوده به بنده قول دادند که امروز در کمیسیون بودجه مطرح شود و برای پسران صبح بیاید در مجلس باین جهت فوریتش را پس میگیرم و منت میکنم در اولین جلسه مطرح شود

۸- ارجاع سه فقره لایحه به

کمیسیون محاسبات

رئیس - از طرف اداره محاسبات مجلس دو فقره

کار پیشنهاد شده است یکی لایحه تفریح بودجه ۳۰۸ یکی قانون تفریح سرمایه کاغذ سازی و مخارج متخصصین و یکی تکلیف تجدید اعتبار سرمایه سبار مطبوعه چون آقای آرب کبخی خسرو که مدافع این قوانین هستند بسرعت بایستی برای کار های لازمی حرکت کنند مترصد هستند که کمیسیون محاسبات مجلس زودتر تشکیل شود و این لوایح را برای طرح زودتر حاضر کنند.

۹- موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - جلسه آینده روز سه شنبه ۲۹ مهر ماه پسران سه ساعت قبل از ظهر دستور شور اول لایحه اصلاح قانون تابعیت ۰۰ شور اول ثبت املاک مفروز ۰ شور اول لایحه آثار عتیقه لایحه ممیزی اگر وقت باشد.

(مجلس نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی .. دادگر

امتیاز را اعلان نماید مگر اینکه از طرف صاحب امتیاز تخلف از مدلول مقررات امتیاز تردید شود در این صورت مطابق ماده ۱۶ عمل شده و بر طبق تصمیم حکمیت رفتار خواهد شد

رئیس - مخالفی نیست. رأی میگیریم به ماده چهاردهم

موافقتین قیام فرمایند (مؤید احمدی) (موقع قیام برای رأی دادن) ماده چهاردهم ماده پانزدهم باید بشود بر حسب ماده بندی:

رئیس - تصویب شد. ماده پانزدهم قرائت میشود:

ماده ۱۵ - اختلافات ناشیه از این امتیاز بین صاحب امتیاز و دولت بحکمیت قطع و فصل میشود برین طریق که یک نفر حکم از طرف دولت و یک نفر از طرف صاحب امتیاز و یک نفر توسط دو نفر اولی انتخاب میشود رأی حکمین و در صورت عده موافقت آنها رأی حکم ناک فاطح خواهد بود و چنانچه بین حکم دولت و حکم صاحب امتیاز در انتخاب حکم ناک موافقت حاصل نشود حکم ناک توسط دیوان عدلی تمیز انتخاب خواهد شد

رئیس - موافقتین با ماده پانزدهم قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده ۱۶ قرائت میشود:

ماده شانزدهم - چنانچه در ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون صاحب امتیاز برای امضاء و مبادله امتیاز نامه حاضر نشود این قانون ملغی و از درجه اعتبار ساقط خواهد شد

رئیس - موافقتین با ماده ۱۶ قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. مذاکرات در کلیات است.

خالی ندارد.

کازرونی - بنده عرض دارم

رئیس - بفرمایند

کازرونی - بنده فقط در کلیات خواستم يك تذکری

بدهم که در ضمن چیزهایی که در اصل موضوع میشود

قانون

راجع بر سمیت مدارس ملی

ماده واحده - مدارس ذکور و اناث ملی که تا آخر خرداد ۱۳۰۹ مفتوح بوده در صورت احراز شرایط

ذیل از طرف وزارت معارف بر سمیت شناخته میشوند

- ۱ - مدیر کمتر از سی و مدیره کمتر از بیست و هشت سال نداشته باشد.
- ۲ - مدیر یا مدیره باید محکوم به ارتکاب جنحه و جنایت نشده معروف به فساد اخلاق و عادات مذمومه

نیز نباشند

۳ - بناء مدرسه موافق ملاحظات حفظ الصحه که از طرف وزارت معارف مقرر شده است فراهم باشد

۴ - حسن اخلاق و رفتار و لیاقت صلاحیت مدیر یا مدیره را وزارت معارف تصدیق کند

تبصره - مدارس ملی که از تاریخ تصویب ماده فوق مفتوح بوده حق ندارند کلاس اضافه از آنچه دارند داشته

باشند مگر وقتی که شرایط جزء سوم از ماده دهم قانون اساسی معارف مصوب ذی قعدة ۱۳۲۹ را حائز گردند

این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه بیست و هفتم مهرماه یکهزار و سیصد و نه شمسی بتصویب

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

مجلس شورای ملی رسید

قانون

اجازه تبدیل اراضی آغداش حاج آقای دیامقانی به املاک خالصه برای فرودگاه طیاره

ماده واحده - مجلس شورای ملی به وزارت مالیه اجازه میدهد در مقابل سی و شش طناب (۱۴۷۴۵۶ گز

مربع) اراضی آغداش متعلق به حاج آقای دیامقانی در نواحی رضائیه به قیمت يك هزار و هشتصد تومان که

برای فرودگاه طیاره بوزارت جنگ تخصیص داده میشود املاک خالصه ذیل را [شش قلم که جمعاً بیست و دو طناب

و نیم است (۹۲۱۶۰ گز مربع) یکهزار و هشتصد تومان : زمین اسکندر خان در یورتشاه سه طناب - زمین

شمعون زرد در قریه کال آباد سه طناب و نیم ششصد و پنجاه تومان - زمین لازار مسیحی در یورتشاه یکطناب و

چارك یکصد و پنجاه تومان - حیاط زمین باغچه یطروس در محله عسکر خان دو طناب پانصد تومان - زمین قشقه اسحق

در یورتشاه سه چارك یکصد تومان - قطعه باغ کروم با ضمیمه ارض بیض آن در تازہ کند اردشاه تلکاک و

اعینا دوازده طناب چهار صد تومان] که مطابق قیمت اراضی حاج مذکور است به مشارالیه واگذار نماید

این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه بیست و هفتم مهر ماه یکهزار و سیصد و نه

شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

امتیاز انحصاری استخراج معادن ذغال سنگ اطراف مشهد به آقای محمد ولی خان اسدی

ماده اول - مجلس شورای ملی بوزارت اقتصاد ملی اجازه میدهد که امتیاز انحصاری مانع الغیر استخراج و استفاده از معادن ذغال سنگ اطراف شهر مشهد را تا ۱۲ فرسخ از هر طرف به آقای محمد ولی خان اسدی که در این قانون بنام صاحب امتیاز مذکور میشود مطابق شرایط ذیل واگذار نماید

ماده دوم - مدت امتیاز پانزده سال و ابتدای آن تاریخ امضای قرار دادی است که بین وزارت اقتصاد ملی و صاحب امتیاز برطبق این قانون منعقد خواهد شد و پس از انقضای مدت مزبور در صورت تصمیم دولت باعطای امتیاز صاحب امتیاز فعلی یا تسوی شروط حق تقدم خواهد داشت

ماده سوم - صاحب امتیاز باید منتهی تا شش ماه بعد از تاریخ اعطای امتیاز استخراج ذغال سنگ را شروع و از ابتدای سال سوم اعطای امتیاز ببعد احتیاجات ذغال سنگ شهر مشهد و سایر نقاط حوزه این امتیاز را تأمین نموده و به مناسبت ازدیاد احتیاجات عملیات استخراجیه را توسعه دهد علاوه صاحب امتیاز باید نقشه جات کامل معادن حوزه امتیاز خود را به تدریج تهیه و بضمیمه راپورت جامع عملیات اکتشافیه و نمونه ذغالهای مشکوفه و نتیجه تجزیه آنها منتهی تا آخر سال چهارم اعطای امتیاز بوزارت اقتصاد ملی تقدیم دارد معادن ذغال سنگی که تا تاریخ مزبور کشف و نقشه آن بوزارت اقتصاد ملی تسلیم نشده باشد از حوزه امتیاز خارج خواهد بود

ماده چهارم - ترسیم نقشه جات و هرگونه عملیات مربوطه باکتشاف و استخراج معادن مزبور باید مطابق دستور و نظریات متخصصین فنی وزارت مربوطه انجام شود و وزارت معزنی آنها میتواند در هر موقع که مقتضی بداند بوسیله مفتشین خود مؤسسات صاحب امتیاز را مورد تفتیش قرار داده و اگر نواقصی موجود باشد صاحب امتیاز را برفع آن مکلف نماید

ماده پنجم - معادن ذغال سنگ واقعه در حوزه این امتیاز که قبل از اعطای امتیاز باجاره واگذار شده است پس از انقضای مدت اجاره مشمول این امتیاز خواهد بود

ماده ششم - فروش یا رهن یا هرگونه معامله که این امتیاز با مؤسسات مربوطه آنرا کلاً یا جزءً باتباع یا مؤسسات یا شرکتهای خارجه منتقل تواند نمود ممنوع و موجب الغای امتیاز و ضبط کلیه متعلقات آن خواهد بود انتقال باتباع داخله نیز باید بااطلاع وزارت اقتصاد ملی صورت گیرد

ماده هفتم - تشکیل شرکت برای اجرای این امتیاز مجاز است مشروط براینکه مطابق قوانین ایران تشکیل یافته و مرکز آن در ایران باشد و صاحب امتیاز میتواند تا ۴۵ درصد سهام آنرا باتباع خارجه بفروشد و بقیه سهام باید قید شود که مخصوص اتباع ایران است و در صورت انتقال باتباع خارجه از درجه اعتبار ساقط خواهد بود

ماده هشتم - مؤسسات مربوطه باین امتیاز در پنج سال اول مدت امتیاز از تأدیه هرگونه مالیات و عوارض معاف خواهند بود پس از آن باید فقط صدی پنج عایدات خالص خود را همه ساله بدولت بپردازد و عایدات خالص عبارت است از مجموع عایدات سالیانه پس از وضع مخارجی که از نظر اداری و بهره برداری ضرورت دارد

ماده نهم - صاحب امتیاز باید شرایط لازمه حفظ الصحت عملیات را از هر حیث کاملاً ملحوظ دارد چنان خسارات ناشیه از سوانحی که در حین اجرای وظیفه متوجه عملیات شود به تناسب اهمیت هر یک با رعایت کیفیت حدوث ساخته بعهده صاحب امتیاز است

ماده دهم - اراضی دولتی واقعه در حوزه امتیاز در صورتیکه در آنها معدن ذغال سنگ موجود است یا حریم آنها در مدت امتیاز بچنان صاحب امتیاز واگذار می شود و هرگاه در حدود حوزه امتیاز معدن ذغال سنگ در ملکیتی که مالک خصوصی دارد واقع باشد و صاحب امتیاز بخواهد آنرا استخراج کند باید بوسیله خرید یا اجاره اراضی بقیمت عادلانه یا شریک کردن مالک در قسمتی از منافع معدن بتصدیق اهل خبره رضی او را جلب نماید

ماده یازدهم - در هر موقع که بواسطه پیش آمدن مورد قوه قهره (فیس مازور) اجرای مقررات این امتیاز ممکن نشود و یا وقفه در جریان آن حاصل آید در مدت بقوه قهره مسئولیتی متوجه صاحب امتیاز نخواهد بود مشروط براینکه بمجرد پیش آمد موردی که صاحب امتیاز آنرا قوه قهره مؤثر در عملیات امتیاز خود تصور نماید مراتب را کتباً با ذکر ادله و براهین بوزارت اقتصاد ملی اطلاع داده و بتصدیق وزارتخانه مزبوره برساند و در عین حال اقدامات فوری و مؤثر برای تنظیم جریان امور معدن و رفع اثرات قوه مزبور در حدود امکان بنماید وزارت اقتصاد نیز باید نظر قطعی خود را منتهی در ظرف چهار ماه کتباً بصاحب امتیاز اخطار نماید و الا سکوت بمنزله قبول تلقی خواهد شد هر مدتی که بواسطه قوه قهره صاحب امتیاز از استفاده از معدن محروم بماند بر مدت امتیاز افزوده میشود

ماده دوازدهم - صاحب امتیاز باید برای محاسبت خود دارای دفاتر قانونی منظمی باشد که تعیین جمع و خرج سالیانه و میزان عایدات دولت بوسیله آنها تسهولت میسر شود

ماده سیزدهم - صاحب امتیاز با منظور داشتن مخارج ضروری اداری و بهره برداری و حقوق دولت و وجوه لازمه برای استهلاک سرمایه و کسر و نقصانی که برای آلات و ادوات بناید منظور داشت قیمت ذغال را بهیترانی که باید معین کند که بیش از صدی بیست بعنوان منفعت خود علاوه نشده باشد

ماده چهاردهم - غیر از مواردی که بموجب ماده ششم مبادرت بآن بدون قبول هیچگونه عذری موجب لغای امتیاز است در صورت تخلف صاحب امتیاز از مدلول هر یک از تعهدات مذکوره در این امتیاز وزارت اقتصاد ملی مراتب را بمشار الیه اخطار و مهلت کافی برای رفع تخلف موضوع اخطار تعیین خواهد نمود پس از آن در صورت ادامه خلاف وزارت معزنی آنها میتواند الغاء امتیاز را اعلان نماید مگر اینکه از طرف صاحب امتیاز تخلف از مدلول مقررات امتیاز تردید شود در اینصورت مطابق ماده ۱۵ عمل شده و برطبق تصمیم حکمیت رفتار خواهد شد

ماده پانزدهم - اختلافات ناشیه از این امتیاز بین صاحب امتیاز و دولت بحکمیت قطع و فصل میشود

باین طریق که یک نفر حکم از طرف دولت و یک نفر از طرف صاحب امتیاز و یک نفر توسط دو نفر اولی انتخاب میشود
رای حکمین و در صورت عدم موافقت آنها رأی حکم ثالث قطع خواهد بود و چنانچه بین حکم دولت و حکم صاحب
امتیاز در انتخاب حکم ثالث موافقت حاصل نشود حکم ثالث توسط دیوان عالی تمیز انتخاب خواهد شد

ماده شانزدهم - چنانچه در ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون صاحب امتیاز برای اتمام
و مبادله امتیاز نامه حاضر نشود این قانون ملغی و از درجه اعتبار ساقط خواهد بود

این قانون که مشتمل بر شانزده ماده است در جلسه بیست و هفتم مهر ماه یکهزار و سیصد و نه شمسی به

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

تصویب مجلس شورای ملی رسید

www.iran-archive.com